İNCELEME PROJESİ

ANADOLU SELÇUKLU , OSMANLI VE GÜNÜMÜZ DÖNEMİ MİMARİ SÜSLEMELERİN KARŞILAŞTIRILMASI

ÖZET

Günümüz mimari yapılarının estetiklikten ve özgünlükten uzaklığını fark edip eski dönemlerdeki Türk mimarisi araştırmaya başladık. Araştırmalarımız sırasında Anadolu Selçuklu ve Osmanlı mimari süslemeleri hakkında bilgi edindik. O dönemde yapılara estetik kazandırmak amacıyla yapılan mimari süslemelerin neler olduğunu öğrendik.

Şehir içindeki Osmanlı'dan ve Selçuklu'dan kalma mimari yapıları edindiğimiz bilgiler doğrultusunda yerinde inceleyerek fotoğrafladık. Bu yapılardaki süslemeleri günümüzdekilerle olan farklarını ortaya koyarak mimarimizdeki gerilemeyi gözler önüne serdik.

PROBLEM

Anadolu Selçuklu ve Osmanlı'dan günümüze mimaride süslemedeki sıradanlaşma

HİPOTEZ

Anadolu Selçuklu, Osmanlı ve günümüz mimari süslemelerini karşılaştırarak eski dönem mimari süslemelerine ilgiyi arttırabilir ve mimarinin tekrar canlanmasını sağlayabiliriz.

KONU ARAŞTIRILMASI

1)Yunus Hoca Kümbeti : 6 metre çaplı kubbesi bulunan kümbetin kapı mermer sövelerinde çarkıfelekler, yaprak ve bitki motifleri ile geometrik bezemeli iki şerit arasında bir geyiği kovalayan aslan figürü vardır.

2) Erzurum Çifte Minareli Medrese : Özellikle taç kapısında bulunan bezemeler Selçuklu taş süslemesindeki derinliğin ve estetik anlayışının muhteşem örneklerini oluşturmaktadır. Bezemelerde ağırlıklı olarak bitkisel ögeler kullanılmıştır. Taç kapının batı tarafına ; Orta Asya Türklerinin simgesi olan çift başlı kartal, ağzı açık iki yılan ve dilimli yapraktan oluşan hayat ağacı işlenmiştir. Doğu tarafında bulunan simetriğinde ise yaprak ve kartal işlemesi yer almaktadır.

3) Selimiye Camii : Cami mimari özelliklerinin erişilmezliği bir yanında taş, mermer, çini, ahşap sedef gibi süsleme özellikleri ile de son derece önemlidir. Tavanındaki özgün kalem işleri tüm canlılığını göstermektedir. Minber Köşkü'ndeki çini pano, lacivert üzerine ortada kırmızı, akbahar çiçekli ağaç altında yaprak, sümbül ve lalelerle bezenmiştir.

4) Kurşunlu Külliyesi ve Camii : Caminin kubbesi kurşunla kaplı olduğundan Kurşunlu Camii adını almıştır. Caminin tavanında ve duvarlarında tezhip sanatına rastlanmaktadır.

5) Odunpazarı Evleri: Eski yaşama ait eşya (feslik vb.) örneklerini taşıyan bu evlerde duvar süslemelerine ve ahşap işlemeciliğine sıklıkla rastlamaktayız. Ayrıca evlerin kendi arasında olan uyumu ve benzerliği şehir merkezinde bir bütünlük yaratmaktadır.

KULLANILAN MATERYALLER

- Kayıt Cihazı
- Ansiklopedi
- Resimlerin Çıktıları
- Maket Örneği
- Fotoğraf Makinesi

UYGULANAN PROSEDÜR

Seçtiğimiz dönenmlerin mimari süslemeleri hakkında yaptığımız araştırmalar ile o döneme ait belirgin özellikleri gösteren yapılar seçtik. Bu yapılar hakkında gerçek internetten gerekse ansiklopedilerden edindiğimiz bilgileri gruplandırdık. Araştırdığımız mimari eserlerden Eski şehir'de bulunanları gezerek ahşap işlemeceliği, tezhip vb. süslemeleri fotoğrafladık. İnternetten ve ansiklopedilerden edindiğimiz görselleri ve bilgileri bu fotoğraflarla birleştirerek sunuma hazır hale getirdik.

ANALİZ SONUÇLARI

Proje kapsamında Anadolu Selçuklu döneminde yapılan Yunus Hoca Kümbeti (Eskişehir) ve Çifte Minareli Medrese'yi (Erzurum) ; Osmanlı döneminde yapılan Kurşunlu külliyesi (Eskişehir), Odunpazarı Evleri (Eskişehir) ve Selimiye Camii (Edirne) 'de kullanılan mimari süslemeler hakkında bilgi edindik. Selçuklu'da kullanılan taş oymacılığı, çini, taç kapı, geometrik şekiller ve hayvan figürleri; Osmanlı'da kullanılan çini, tezhip ve ahşap oymacılığı süslemelerini öğrenerek o dönem yapılarında bu süslemeleri aradık. Bulduğumuz bu verileri şimdiki mimari yapılarla karşılaştırdık.

Çifte Minareli Medrese (Taş işlemeciliği)

Selimiye Camii (Tezhip/Çini)

SONUÇLAR

Anadolu Selçuklu, Osmanlı ve günümüz mimari süslemelerini karşılaştırdığımız bu projenin sonucunda geçmişimizdeki mimari anlayış hakkında önemli fikirler edindik. Günümüzde eski dönem mimari anlayışının taklit edildiği çoğunlukla sıradan yapılarla karşılaştık. Giderek mimari estetik anlayışının yok olduğu onun yerini yapay mimarinin aldığını keşfettik. İleride bizim toplumumuzu araştıran bir devletin hiçbir estetiği olmayan ilkel bir mimari yapıyla karşılaşması olasıdır. Bizim de bu projeyi yapma amacımız birazcık da olsa farkındalık yaratmaktır.

Kurşunlu Camii (Tezhip)

Yeşil Efendi Konağı (Ahşap İşlemeciliği)

DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

Biz projemizde mimari süslemenin geçmişten günümüze değişimini inceledik. Yerinde inceleme yaparak yaptığımız projeye katkı sağladık. Bizim gibi inceleme projesi yapmayı düşünenlerin de yaptıkları proje konusu hakkında gidip yerinde inceleme yapmalarını öneririz.

GÖREVLİ ÖĞRENCİLER
Zeynep Sueda Güney
Gülşah Akyürek

DANIŞMAN ÖĞRETMEN
Fatma Öz
Feride Turan